

Predsednik Johnson sklicuje strokovnjake

Konferenca strokovnjakov naj izdelajo načrte za praktično reševanje obstoječih težav v velemedskih in pri izvajanju civilnih pravic.

WASHINGTON, D.C. — Tudi predsednik Johnson je prišel do prepričanja, da je treba dati zakonom, ki mu jih je letos Kongres izglasoval, tudi nekaj življenja, drugače bodo ostali mrtve črke. Zato skuša sedaj dobiti svetovalce, ki naj bi mu povedali, kaj bi se dalo iz letošnjih zakonodaj iztisniti za praktično reševanje obstoječih težav v velemedskih in pri izvajanju civilnih pravic.

Konferenca o potrebi mest

V torek je začela sejati Osemčlanska skupina strokovnjakov, ki naj bi vodila potrebo naših mest in industrijskih središč. Konferenca se vrši precej na tihem. Ima nalogo, da napravi načrt, kako naj bi začelo z delom novo federalno tajništvo za mesta in industrijske kraje. Tajništvo je že uzakonjeno, toda tajnika pa Johnson še ne imenuje, mu hoče najprej določiti delokrog, ki ga bo sestavljala podlagi priporočil sedanje konference. To delo pa ni lahko, kajti nobeno področje ni tako malo sistematično obdelano kot malo položaj naših mest in industrijskih krajev. Do sedaj je zanje skrbel cela vrsta federalnih tajništev, toda nobeno se ni brigalo, kaj delajo druga tajništva. Treba bo torej pobrati tem tajništvom pristojnosti in jih dati novemu tajniku. To seveda ne bo šlo brez trenja, kajti nobeno tajništvo ne bo rado drugam oddajalo svoje posle.

Posvet o civilnih pravicah

Več zanimanja v javnosti je za pripravljajni odbor za konferenco za civilne pravice. Johnson bi rad sklical konferenco samo že spomladi, hoče ji pa preskrbeti dosti primerne gradiva. Gradivo naj bi nabral pripravljajni odbor, ki zaseda ta teden v Beli hiši in premišljuje, kaj vse je treba še narediti, da bodo črni res ravnopravni na vseh področjih javnega in zasebnega življenja. Odbor se odlikuje po dveh okoliščinah. Najprej je prišlo v odbor nad 200 povabljenih strokovnjakov, kar je za navaden pripravljajni odbor razmeroma izredno veliko število. Dalje pa ni bil za odbor pripravljen noben podroben dnevni red. Določene so samo načelne zadeve, ki naj jih odbor obravnava. Tako ima vsak strokovnjak možnost in pravico, da razvija svoje ideje o kateremkoli predmetu, ki se tiče civilnih pravic. Seveda bo na sejah padlo tudi precej očitkov na administracijo, nekateri povabljeni so svoje kritike že kar naprej okeicali. Delo konference se bo vršilo največ v osmih odborih, ki bodo obravnavali posamezne probleme, ki so črnem najbolj pri srcu.

Z ozirom na veliko udeležbo in ohlapen dnevni red napovedujejo nekateri politiki, da konferenca ne bo rodila pravega sadu. Čim manj ga bo, tem bolj se bo z njim mučila administracija, ki bo po Johnsonovem naročilu morala iztvrti iz konference vse, kar se da porabiti v boju za civilne pravice.

Kambodža pomaga rdečim

SAIGON, J. Viet. — Princ Norodom, predsednik Kambodže, vedno izjavlja, da je njegova država nevtralna, da ne podpira rdečih v njihovem boju proti vladni Južnega Vietnama, pa četudi je priznala Narodnoosvobodilno fronto Juž. Vietnama za zakonito vlado. Izjave vojnih ujetnikov kažejo, da so to le prazne besede.

Vojaki rednih severnovietnamskih polkov, ki so se borili pretekli dnevi z oddelki 1. ameriške konjeniške divizije v Osrednjem višavju in bili pri tem zafetji, pripovedujejo, da so prišli v Južni Vietnam preko Laos in Kambodže ter da so jim pri tem pomagali kambodžanski "milicniki". Ujetniki so trdili, da so dobili v Kambodži riž in druge potrebščine "od krajevnih oboroženih sil ali milice".

Ujetniki so povedali tudi, da je pri vsakem severnovietnamskem polku, ki se bojuje v Južnem Vietnamu, poseben komunistični kitajski svetovalec.

Blizu severnega tečaja rabijo stroj za umetni sneg

SONDRE STROM, Greenland. — To ni šala, je bridka resnica za kakih 700 ameriških vojakov in civilistov, ki živijo na severnem robu Greenland na 400 milj širokem ledeniku, ki pa ni nobenega snega. Vojaki in civilisti iščejo primerno mesto za letališče na ledu.

V ledeni puščavi jim manjka vsako razvedrilo. Zato je njihov poveljnik major Beightol prosil tajništvo za narodno obrambo, naj mu pošlje stroj za umeten sneg. Misli najbrže na mlin posebne vrste, ki bi namlel iz ledu toliko snega, da bi lahko služil za smučanje, sankanje in podobne zimске športe. Vsi stroški bi morda znašali samo \$25.000. Delo bi pa vojaki in civilisti opravili sami.

Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno in hladno z možnostjo naletavanja snega. Najvišja temperatura 33 F.

Zakon obveznih prijav članov KP proflustaven

Vrhovno zvezno sodišče je odločilo, da se članom Komunistične partije ni treba prijaviti pri pravosodnem tajništvu, ker bi s tem obtoževali sami sebe.

WASHINGTON, D.C. — Zvezna vlada skuša že vse, odkar je bil sprejet zakon o nadzoru podtalnih dejavnosti, prisiliti člane Komunistične partije Združenih držav, da se prijavijo pri pravosodnem tajništvu kot člani organizacije, ki dela za korist tuje države. V ponedeljek je Zvezno vrhovno sodišče odločilo soglasno, da ta zahteva nasprotuje 5. dopolnili zvezne ustave, ki določa, da ne more nihče zahtevati od nikogar, da bi obtoževal samega sebe.

Vodniki Komunistične partije so veseli te odločitve in upajo, da bodo sedaj lažje javno delovali za cilje partije. Glavni tajnik Gus Hall je izjavil, da bo Komunistična partija sedaj začela javno nastopati in bo tudi postavila svoje kandidate pri volitvah. Med tem ko je doslej skrbno molčal o tem, da je on vodnik partije, je sedaj priznal, da je bila leta 1953 izvoljen na njenem kongresu za "glavnega načelnika".

Pravosodno tajništvo priznava svoj poraz v vprašanju obveznosti prijave posameznikov, prepricano pa je še vedno, da se je Komunistična partija sama dolžna prijaviti pri njem kot organizacija, ki dela v korist tuje države. Vrhovno sodišče je leta 1961 potrdilo zakonitost za devnega določila.

Ob rojstvu že eno leto star

TAJPEJ, Taiwan. — Nacionalna Kitajska na Tajvanu praznuje letos stoletnico Sun Yet-sena, vodnika kitajske revolucije leta 1911, ko je bil odstavljen zadnji kitajski cesar in ustanovljena Kitajska republika. Rdeča Kitajska bo praznovala to stoletnico prihodnje leto.

Nacionalna Kitajska trdi, da praznuje stoletnico letos zato, ker se drži stare kitajske navedbe, po kateri je vsak človek ob rojstvu star že eno leto. Rdeči Kitajci so se v tem pogledu oprijeli "zahodnega" računanja starosti, ki začneja človeško starost računati z rojstvom.

Indija bo le napravila svojo atomsko bombo

NEW DELHI, Ind. — Poučeni krogi trdijo, da je Indija posvetila vse svoje sile, da čim prej sestavi svojo prvo atomsko bombo. Ima sedaj dva atomska reaktorja, ki jih je dežela postavila sama, tretjega je kupila v Kanadi. Reaktorji so pa že toliko časa v obratu, da so producirali toliko plutonija, kolikor ga je treba za majhno atomsko bombo. Atomskega streliva ne bo porabila za bombo samo. Menda namerava z njim napraviti eksplozijo pod zemljo visoko v himalajskih gorah. Eksplozija sama pa naj bi omogočila lažja terenska dela na cesti, ki pelje čez nek važen prelaz. Menijo, da bodo strelivo eksplozirali že prihodnje leto.

Indija si je baje vtepla v glavo, da mora imeti svoje atomsko strelivo, da pokaže Kitajski, da ne zaostaja za njo v atomskem oboroževanju.

V Washingtonu, Moskvi, Londonu in Parizu se tega indijskega uspeha nič ne veselijo. Bodo dobili v "atomskem klubu" novo tovarišijo, ki ne bodo vedeli, kaj naj z njo naredijo.

Preveč popolnikov

WASHINGTON, D.C. — V državnem tajništvu so s skrbmi, da ne bi kateri od preko 120 članov Kongresa, ki so v Franciji ali bodo v naslednjih dveh tednih prišli tja na obisk, s kako nepremišljeno izjavo še poslabšali že tako slabe odnose s Parizom. Sen. Mansfield in njegovi štirje tovariši so napravili dober vtis in Mansfielda je sprejel sam De Gaulle. Malo upanja je, da bi bili ostali ameriški zakonodavci v tem pogledu vsaj na pol tako uspešni.

Vsi kongresniki in senatorji, ki so v Franciji ali še pojdejo tja, so seveda na "uradni" poti v zvezi s članstvom v katerem izmed kongresnih odborov. Na pot so šli, da proučijo katero izmed vprašanj, ki so v odboru. Potrebno je torej, da tudi vsaj do neke mere uradno nastopajo. V zvezi s takimi nastopi so tiskovne konference in na njih ameriški kongresniki včasih prav očitno pokažejo, da jim manjka diplomatskih sposobnosti, pa tudi stare modrosti, ki pravi: Molč je zlato!

— V Združenih državah je okoli 70 milijonov voznikov avtomobilov z dovoljenji.

SPREJEM RDEČE KITAJSKJE V ZN BIL VČERAJ ZAVRNJEN

Potem ko je bilo s 56:49 glasovom ob 11 vzdržanih odločeno, da je sprejem rdeče Kitajske v ZN "važno vprašanje", se je 47 državčanic ZN izjavilo proti njenemu sprejemu v ZN, 47 za sprejem, 20 pa se jih je glasovanja vzdržalo. Prevladuje prepričanje, da je bilo letos zadnjič, ko je še uspelo ohraniti vrata Kitajski zaprta.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Včeraj je bila končana razprava o tem, ali naj postane rdeča Kitajska članica Združenih narodov ali ne, oziroma, ali naj ona prevzame zastopstvo Kitajske v ZN, ki ga še vedno opravlja "nacionalna kitajska vlada" na Formozi. S 56:49 glasovi je glavna skupščina odločila, da je to vprašanje "važno" in da mora torej odločitev dobiti dvotretjinsko večino, če naj bo obvezna. Ko je prišlo nato do glasovanja o tem, kdo naj zastopa Kitajsko v ZN, Peiping ali Tajpej (Formoza), se je za vsakega izjavilo 47 članic, 20 pa jih je ostalo "nevtralnih". Predlog je tako propadel in nacionalna Kitajska bo še dalje govorila v imenu Kitajcev v Združenih narodih.

Glavni boj so kot v preteklih letih vodile proti sprejemu rdeče Kitajske tudi letos Združene države. Stojte na stališču, da rdeča Kitajska ni miroljubna država, kot to zahteva ustanovna listina za članice ZN, da je s temi dejankami še vedno v vojni v Koreji, da javno zagovarja nasilje kot sredstvo v mednarodni politiki in je postavila za cilj svojih naporov uvedbo komunizma po vsem svetu. V ta namen organizira in podpira "osvobodilne vojne" v škodo svetovnega miru, ki je cilj naporov Združenih narodov. Ameriški poslanik pri ZN Goldberg je navedel tekom razprave vse te razloge in še dodal, da rdeča Kitajska v ZN sploh ne more, če ti ne izpolnijo njenih "zahtev".

Letos se je zagovornikom sprejema rdeče Kitajske v ZN pridružila tudi Francija. Njen poslanik pri ZN ni zavračal načelnih ugovorov Združenih držav, ampak poudarjal, da rdeča Kitajska obstoja, da ima preko 700 milijonov ljudi in da jo svet ne more potisniti v stran ali se delati, kot da jo ne bi bilo. Brez njene udeležbe so uspešni razgovori o razorožitvi nemožni, brez njenega sodelovanja ni mogoče vzpostaviti in zavarovati miru na Daljnem vzhodu in v jugovzhodni Aziji.

Razprava v glavni skupščini je pokazala, da se trenutno kljub očitnim napadom Peipinga na ZN nagiba večina članic na njegovo stran in da bodo pri-

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Društvo sv. Jožefa št. 169 KS-KJ ima nocoj ob osmih sejo v Slov. domu na Holmes Avenue. Društvo Slov. dom št. 6 SDZ ima jutri, v petek, ob osmih zvečer sejo v SDD na Recher Avenue.

Nov odbor —

Slov. športni klub je preteklo nedeljo izvolil sledeči novi odbor: duh. vodja rev. J. Martelanc, predsed. Jože Košir, podpredsed. Ivan Kamin, taj. Marija Kamin, blag. Tone Mrva, odborniki Frank Kogovšek, Stane Rus, Frank Rihtar, Helena Mihelc in Mario Zakel; preglednika P. Košir in M. Lumpert.

Zadušnica —

Jutri, v petek, ob 7.30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Uršulo Zobec ob 6. obletnici smrti.

Stokesu kaže slabo —

Včeraj so prešteli nekaj čez tretjino glasov zadnjih županiških volitev na zahtevo črnega kandidata Carla Stokesa. Ta je upal, da utegne ponovno štetje prinesiti zmago njemu, saj je dobil po uradnem štetju R. S. Locher le 1.924 glasov več kot C. Stokes. Pri včerajšnjem ponovnem štetju je Stokes dobil 14 glasov manj kot pri uradnem, župan R. S. Locher pa 113 več. Tako so nekateri včeraj napovedovali, da bo Stokes nadaljnje štetje opustil, pa je sam izjavil, da bo vstrajal do konca, dokler ne bo ponovno preštet zadnji glas. Dejal je, da so ljudje za to darovali denar in ta bo v ta namen uporabljen, da bo enkrat za vselej jasno, "kdo je dobil glasove". Štetje bo predvidoma končano jutri popoldne.

"Smučarski sejem" —

Jutri bodo v hotelu Statler-Hilton odprli velik "smučarski sejem", ki se ga udeležuje okoli 80 razstavjalcev. Razstavljena bo smučarska oprema vseh vrst iz vseh dežel sveta. Sejem bo odprt jutri od 7. do 11. zvečer, v soboto od 1. pop. do 11. zvečer in v nedeljo od 1. pop. do 7. zvečer. Vstop za odrasle stane \$1., za otroke izpod 12 let pa 75c. Ves čas odprtja bodo kazali strokovnjaki novo smučarsko tehniko, poskrbljeno pa bo tudi za zabavo. Eden od obiskovalcev bo dobil v celoti plačan enotedenski izlet za dva v znano smučarsko središče Vail, Colo.

Prva znanstvena ekspedicija okoli Zemlje preko obeh tečajev

BURBANK, Calif. — Na stroške tovarne Rockwell Standard Corp. je letalska linija The Flying Tiger organizirala polet okoli Zemlje preko obeh tečajev. V ta namen je najela najhitrejši letalo Boeing, ki je preletelo 26.263 milj v dobrih 50 urah.

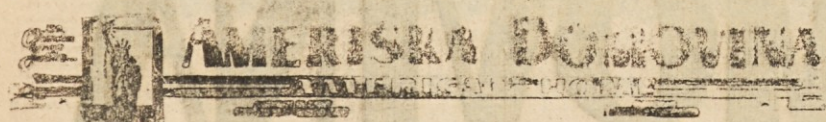
Letalo je začelo svojo pot v Honolulu, je letelo čez severni tečaj v London, od tam pa v Buenos Aires, potem čez južni tečaj v Novo Zelandijo, od tam pa se včeraj vrnilo v Honolulu.

Eisenhower se dobro zdravi

FT. GORDON, Ga. — Bivši predsednik ZDA D. D. Eisenhower se je ta teden že tako dobro počutil, da mu ni bilo treba več posebej vdihavati kisika, kot je moral to pretekli teden, ko ga je zadela delna srčna kap.

Plima in osega

DULUTH, Minn. — Plima in osega na Velikih jezerih običajno ne presežeta en palec. Spomladi utegneta izjemoma doseči tri palce, v jezeru Superior pa celo 8.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NABOČNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

33

No. 222 Thursday, Nov. 18, 1965

Konjunktura na gornjem robu

Demokratski režim se upravičeno hvali, da ima dežela že pet let nepretrgane konjunkturo. Tega nihče ne taji. Seveda pa pripisuje le sebi zaslugi za tako gospodarsko stanje. Tega vsaj republikanci ne verjamejo, z njimi vred pa tudi mnogo neodvisnih ekonomistov. Prepričani so, da nas zanimajo, pač je razumljivo, da nas zanima vprašanje, kako dolgo bomo lahko imeli sedanjo konjunkturo in koliko bo treba plačati, kajti tudi gospodarska konjunktura ni nekaj, kar bi nam bilo dano brezplačno.

Da je konjunktura res na vrhu, imamo dosti dokazov. Brezposelnost je tako padla, da je omejena dejansko samo na nekvalificirane delavce, dočim strokovnih že občutno primanjkuje, o čemer pričajo oglasi v časopisju, da ne omenjamo drugih dokazov. Tovarne so tudi zaposlene do roba, saj morajo skoraj povsod uvajati nadure, ker ne dobijo dosti strokovnih delavcev, da bi lahko opravile proizvodnjo v normalnih 8 urah na dan. Cenijo, da bi mogle povečati svojo proizvodnjo z dosedanjimi stroji in sedanjim načinom proizvodnje samo še za kakih 10%. Tako ugodnega položaja ni naša proizvodnja imela že od zadnje svetovne vojne. Tudi cene so šle močno navzgor, posebno od lanskega junija, kar za tri odstotke proti povprečnim cenam iz l. 1957. Še nevarnejša je tendenca hitrejšega dvigovanja cen, ki se pojavlja zadnje mesece. Vse to lahko opazimo sami ali pa čutimo na svojih žepih. Dela ne manjka, redki so tisti, ki so stalno brez njega, zato pa se nam življenje draži na vsakem koraku.

Česar ne vidimo, je mrzlično investiranje prav povsod, v tovarnah, v stanovanjske hiše in bloke, v obnovo in moderniziranje trgovin. Ne opazimo tudi, kako vse hiti z zadolževanjem in kako lahko dobiš posojila, ako imaš stalen posel. Torej gospodarski razmah na vseh poljih na taki višini, ki navaja k vprašanju, kako dolgo more to še trajati. Da damo odgovor na to vprašanje, si oglejmo, kako je prišlo do sedanje konjunkturo.

Sedanja nepretrgana konjunktura se je začela z letom 1961, torej pred 5 leti. Takrat so pa začeli federalni proračuni tudi stalno z vsakoletnimi primanjkljaji, ki znašajo od takrat pa do danes vsega skupaj skoraj \$23 bilijonov. Federacija se je morala za te primanjkljaje zadolžiti povsod, kjer je mogla dobiti posojila. Denarja pa ni rabila za večje izdatke za plače in mezde, pač pa za nakupe in za investicije. Zmeraj več podjetij je delalo donosne posle z njo, dobičke so pa zopet nalagala v svoje obrate v obliki novih investicij, povečanih zalog surovin, pol izdelanega in gotovega blaga. S federacijo so tekmovali v nakupih države, okraji in občine. Ako pa ima gospodarstvo tako velike in zanesljive naročnike in kupce, kdo bi ne verjel, da se je zazibalo v optimizem in začelo misliti, da konjunktura ne sme biti konec.

Optimizem je zavladal in vlada v vseh naših gospodarskih krogih. Ni seje, ne sestanka, ne konference, ne občnega zbora, ne kongresa v gospodarstvu, da ne bi odmevali od tam upi na še boljše čase kot so. Podjetniki so pač prišli do prepričanja, da znajo tudi demokratije ustvarjati konjunkturo in ne samo republikanci. Morda še več: da so demokratije veliko bolj pogumni v izvajanju korakov, ki so potrebni za stalno veliko konjunkturo. Zato ne gledajo demokratov postrani, posebno ne Johnsona, le Humphreyja še ne zaupajo čisto, ker je bil v mladih letih za podjetnike preveč "radikalen". Kar skuša sedaj popraviti. Se mu pa to zmeraj ne posreči. Republikanci so seveda vsi vneti za poklone gospodarstvu, toda poznajo mejo. Imajo svoja stara načela, ki jim določajo meje, preko katerih nečejo iti, ker so za "zdravo gospodarstvo in zdrav njegov napredek". Demokratije pa se za gospodarstvo zdravje ne bojijo preveč, jim je več za to, da je gospodarstvo v polnem razmahu, ali na zdravi podlagi ali ne, to jih preveč ne skrbi.

Skrbeti je pa začelo mnoge gospodarske strokovnjake v obeh taborih, demokratskem in republikanskem. Več takih, ki so zaskrbljeni, je seveda med republikanci, ne morda zato, ker nasprotujejo demokratom, ampak zato, ker vidijo znake, ki napovedujejo slabo gospodarsko vreme, to je inflacijo z vsemi posledicami za konjunkturo. Trdijo tole: Zmogljivost naše narodne proizvodnje je izrabljena z 90%, kaj več se skoraj ne da stalno iztisniti iz nje. Delavske brezposelnosti ni za kvalificirane delavce, konsum ne pozna meje, ker so mu odprta vsa vrata za dobivanje posojil, povsod smo dosegli gornjo mejo solidnega gospodarskega napredka. Preko te meje se lahko začne inflacija, ki bo spravila naše gospodarstvo iz kolesnic. Zato ni treba konjunkturo še pospeševati, treba jo je držati v sedanjih mejah. Toda kako?

O tem živahno debatirajo ne samo vrhovi naše federalne administracije, pa tudi vodilni ljudje v bančnem in industrijskem svetu. Nekateri med njimi so za nadaljevanje sedanje gospodarske politike, drugi so za opreznost.

Mislijo, da so naši federalni izdatki dosegli gornjo mejo. Bi bilo celo treba omejiti civilne izdatke, da pokrijemo povečane vojne izdatke za vietnamsko vojno. Na znižanje davkov ne smemo več misliti, pač pa na zvišanje, tako vietnamske vojne ne bo kmalu konec. Oprezna skupina ima seveda svoje nasprotnike, na žalost ne samo v gospodarskih krogih, ampak tudi v političnih, ti zadnji so pa nevarnejši od tistih v gospodarstvu. Prvi rezultat spopadov med obema skupinama bomo videli v predlogu za prihodnji federalni proračun, ki bo sestavljen pod gospodarskim, pa tudi političnim vidikom. Ako prevlada politično stališče, ne bo sedanji konjunkturi postavljen noben soliden jez. V tem slučaju bi imeli prihodnje leto gospodarski razmah, ki bi o njem ne vedeli, ali je to res zdrava konjunktura ali pa samo posledica inflacije. To pa gotovo ne bo dobro, naj obrnemo vprašanje, kakor hočemo.

BESEDA IZ NARODA

Kako sem doživljal njujorško lemo

Paterson, N.J. — Vsakega povabila s slovenske župnije v New Yorku sem vesel, pa naj bo na cerkveno pobožnost ali na prosvetno prireditev. Občudujem nad vse postrvovalnega g. župnika patra Riharda Rogana, OFM, ki je tukaj rojen, pa se na vso moč trudi, da nudi svojim faranom duhovno hrano v lepi slovenščini. On in njegov sosed, g. dr. Andrej Farkaš, župnik v Bridgeportu, slovenske duhovnike, kar nas je tukaj na vzhodu, s svojo gostoljubnostjo lepo povezuje, ko nam dajeta priliko, da pridemo skupaj in se kaj pomenimo.

Nič manj ne občudujem njujorških slovenskih vernikov, ki večinoma stanujejo zelo daleč, pa točno prihajajo k službi božji v slovensko cerkev. Lep zgled dajejo zlasti moški, ki imajo vsako prvo nedeljo že ob osmih sveto mašo s skupnim sv. obhajilom, nato pa zajtrk in sestanek. Tudi lepo število mladih fantov, akademikov, članov društva SAVA je med njimi, katerih mora biti človek še posebno vesel.

Od pretekle nedelje do torka je bila v slovenski župniji v New Yorku 40-urna pobožnost. Povabljen sem bil, da sem v nedeljo ob osmih zjutraj maševal in izpostavil Najsvetejše, večerine pobožnosti s pridigo pa je imel g. dr. Farkaš iz Bridgeporta. Na sklepno pobožnost v torek zvečer smo bili povabljeni vsi slovenski duhovniki, kar nas je tu okrog. Jaz sem se z avtobusom pripeljal v severni New York ter se malo po peti vsedel na ekspresni vlak podzemne železnice, ki vozi pod Osmo avenijo, da bi se z njim potegnil do Osme ceste v Spodnjem Manhattanu, kjer je slovenska cerkev. Čeprav je bila ura najhujšega prometa, vlak ni bil niti polno zaseden, ker je vozil proti mestni sredini.

Po kakih 10 minutah vožnje vse luči na mah ugasnejo in vlak začenja zmanjševati brzino, čez par minut se prižgejo zasilne luči, vlak se pa ustavi. Voznik nervozno išče ukvaro na električnih stikalih od voza do voza. Občudoval sem potnike, mirno in tiho je vsak sedel na svojem mestu in čakal. Počasi se nam je pa le začelo čudno zdeti, kako da je tudi na sosednjih tirih tak mir. Proga je tam štirinastna in zlasti od mestne sredine sem bi morali ob tisti uri drveti vlaki kar drug za drugim, pa je bil vse naokrog skrivnosten mir. Uganko nam je razrešil sprevodnik, ki je nehal iskati ukvaro ter nam je rekel, da je vse mesto brez električnega toka. Kar verjeti nismo mogli.

V vozovih je začelo postajati že kar vroče, odprli smo okna, pa ni veliko pomagalo. Mislil sem si, kako mora biti šele v vlakih, ki vozijo v nasprotno smer in so ob tej uri ljudje in njihov kar zveplenke v škafli. Potniki so kazali občudovanja vredno mirnost in potrpežljivost. Niti besede kritike ali zabavljanja ni bilo slišati, tudi ne potrpežljivosti ne. Še celo zamorci so se zelo lepo obnašali in mirno sedeli. Le neka ženska

je vprašala sprevodnika, če ni mogoče priti na prosto, a ji je rekel, da smo daleč od postaje in da je zelo nevarno. Mladostniki so pa imeli svoje veselje, češ: "Do zdaj smo take stvari brali v romanah in gledali v filmih, zdaj jih pa doživljamo. Bomo videli, kaj bo še prišlo." Jaz sem pri sebi premišljeval, kako nam sodobna tehnika res daje marsikatero ugodnost, ki je naši starši niso poznali, pri tem nas pa tako dela odvisne od družbe in od strojev, da smo kakor sužnji. Drago plačujemo ugodnosti, ki nam jih nudi.

Ker je bilo na vlaku par transistorskih radijev, smo slišali, da je res ves New York v temi, pa tudi poziv, naj se takoj vsi policijski stražniki, ki so prosti, javijo v službo, prav tako člani Civilne Obrambe. Uvideli smo, da je zadeva resna. Ker pa je bilo rečeno, da avtobusi ne vozijo, in tudi takšni ne, ker ni prometnih luči na križiščih, smo mirno sedeli. Kaj boš rinil ven, če zunaj nikamor ne moreš!

Malo po sedmih nam je sprevodnik rekel, da če bi kdo od moških hotel iti ven, lahko gre na svojo odgovornost, žensk in starejših moških ni pustil. Prav je imel. Jaz sem šel. To je bilo hušje kot hoja na Triglav. Ves umazan, potolčen in opraskan sem prišel na postajo. Čudil sem se, kako so mogli tako hitro dobiti toliko moških — najbrž Civilna Obramba — ki so stali po predoru in na postaji ter nam z ročnimi svetilkami kazali pot na površje. Signalne luči ob progi so svetile, gotovo iz baterij ali akumulatorjev; takoj pred vlatkom je bila zelena, nato rumena in na postaji rdeča, znamenje, da je malo naprej stal drug vlak.

Na prosto sem prišel na 88. cesti in na Osmi aveniji. Skrivnost se mi je zdel pogled na temni New York in veselo sem bil presenečen, ko sem opazil, da je na ulicah že promet. Na večjih križiščih so ga usmerjali člani Civilne Obrambe s svetilkami v rokah, dočim so na manjših vozniški sami potrpežljivo čakali, da se je vrsta križajoče ceste ustavila. Videl sem, da avtobusi vozijo, pa tudi, da na vsakem postajališču čaka po par sto ljudi. Pred telefonskimi celicami so stale cele vrste; ljudje, ki so prišli iz podzemne železnice, so klicali domov po avto.

Ker je Osmo avenija enosmerna proti severu, sem jo mahnil proti Deveti. To je bila težka pot. Ulica je bila čisto temna in ljudje smo se zaletavali drug v drugega. Prvič v življenju sem bil vesel kadilcev, ki so s prižganimi cigaretami opozarjali na sebe.

Na Deveti je bilo že veliko avtobusov, ker so tudi rezervne dali v promet in celo iz New Jerseyja so prišli na pomoč. Policijski avtomobili so švigali po aveniji in z žarometi obsvetljivali lokale ob njej. Nekatere manjše trgovine so bile odprte, razsvetljene s svečami in ročnimi svetilkami, od povsod pa so ljudje skozi okna gledali do skrivnostno vrvenje po ulicah. Pešci po pločnikih so bili mirni in disciplinirani. Avtomobilski

promet so usmerjali člani Civilne Obrambe, dočim so policijski stražniki pomagali pešcem na pločnikih. Velikega prijatelja so Njujorčani to noč našli v "fantovskem soncu", ki jim je z obzorja kazalo svoj polni obraz brez sence kakšnega oblaka. Seveda je prihajalo do veljave le po cestah, kjer mu nebotičniki ali druge visoke zgradbe niso ovirale pogleda.

"No charge, Father," mi je rekel voznik na avtobusu, ko sem vstopil. Vprašal me je, kam sem namenjen in mi dal še "transfer" za drug avtobus. Tako sem srečno prišel na cilj, k cerkvi sv. Cirila na Osmi cesti, čeprav z majhno zamudo. Dobil sem še litanije, katerim je sledil blagoslov z Najsvetejšim. Pred oltarjem so klečali poleg g. župnika p. Rogana in dr. Farkaša še g. Lojze Hribšek iz Greenwiche in g. Lojze Jenko ter g. Lojze Sterle iz New Yorka. Seveda je bila cerkev razsvetljena le s svečami. Presenetilo me je lepo število vernikov v klopih, ki so bili prišli od daleč, nekateri iz Brooklyna že prej, da so molili pred Najsvetejšim, drugi od bližje peš. Ga. dr. Kalanova s sinom je pa prišla peš od 161. ceste, 153 blokov; tudi svojevrsten rekord.

Po končani pobožnosti je g. župnik povabil vse, ki so od daleč prišli, v dvorano in jim postregel z večerjo. Rad bi bil ljudem iz oddaljenega Ridgewooda pomagal domov, zato je vprašal par ljudi, ki so imeli avtomobile, če bi jih hoteli peljati, a se nobeden v temi ni upal tako daleč na pot, ker so ceste po Brooklynu zelo zamotane. Telefoniral je v Ridgewood, če bi se kdo upal po nje, pa se prav tazio nihče ni upal na nevarno pot. Ni mu ostalo drugo kot prositi bližnje vernike, da so jih vzeli čez noč pod streho.

Najhujše je bilo gospodu, ko ni mogel nič pomagati. Iz Ridgewooda so klicali, če je ga. Sakside v cerkvi. Ni je bilo. Rekli so, da se je že pred peto uro odpeljala od doma. Najbrž je ostala kje v podzemski železnici pod East River. Gospoda župnika je zelo skrbelo, kako bo gospa preživela noč.

Duhovniki smo še malo pokramljali. Spominjali smo se, da so v Sloveniji bile elektrarne med seboj povezane in so druga drugi priskočile na pomoč, kadar je bilo treba, tako Zirovnjska, Velenjska, Dravljanska in druge manjše. Celo z avstrijskimi smo imele tak dogovor. Ni nam šlo v glavo, kako da tukaj te povezave ni. Z nasprotnega brega reke Hudson so kar izzivajoče žarele tisočwatne žarnice na temni New York. Zakaj ne bi New Jersey del svoje energije odstopil New Yorku, ki je v stiski? Nihče ni vedel odgovora.

G. dr. Farkaš je par ljudi peljal domov, mene je pa g. Lojze Hribšek potegnil na avtobusno postajo. Peljala sva se po znameniti Peti aveniji, ki je bila dusa v temi, čez Times Square, kar razkošno razsvetljen s policijskimi žarometi. Povsod polno ljudi, čakajočih na avtobus. Verjetno so jih šele tedaj rešili iz podzemne železnice.

Avtobusna postaja ima lasten generator, zato je bila razsvetljena. Prava sreča. Kaj bi sicer počeli tisoči in tisoči potnikov, ki so bili natrpani v vseh nadstropjih velikega poslopja? Pripeljali so se v New York, a ni mesto niso mogli. Potrpežljivo so čakali, da bi se električni tok vrnil, ali pa so v dolgih vrstah stali pred telefonskimi celicami, da bi poklicali svoje. Ko sem s prvega nadstropja gledal na večtišočlavo množico, se nisem mogel dovolj načuditi, da zna biti ameriški človek — in to tudi zamorec! — tako miren in discipliniran, kadar je treba. Velikokrat sem na avtobusni postaji, ob različnih urah, pa vedno vidim in slišim več tekanja in hrupa, kot ga je bilo v torko ponoči, ko je bilo tam vsaj desetkrat toliko ljudi kot navadno. Brez težave sem dobil avtobus

KULTURNA KRONIKA

Slovenska zamejska umetnost v Washingtonu

Pred časom sem zapisal, kako prav in potrebno je, da se vrže slovensko ime v svet, da se njegov odjek razlega po svobodnih deželah in odmeva med kulturnimi narodi. Če smo Slovenci v primeri z drugimi narodi znatni po svojem številu, smo zelo znatni in celo veliki po zmogljivosti svojega duha, iz katerega raste kulturno ustvarjanje na raznih področjih, kakor so znanost in umetnost, in dosega ter včasih kar presega svetovno gladino.

Zapisal sem tudi, da se v vsej dolgi zgodovini našega zavestnega obstoja ni nikdar odvil v tuji in tako velikem toku del naroda, kot se je zgodilo po komunistični revoluciji ob koncu druge svetovne vojne. Ta delni od-

z Paterson. Ko sem iz razkošne razsvetljenega New Jerseyja gledal nazaj na temni New York, sem prvič čutil, da je tu meja med dvema državama.

Vesel sem bil, da sem v temnem New Yorku videl, česar mi pri dnevnih svetlobi in vsej očarljivi umetni razsvetljavi nikoli ni bil pokazal: velik čut za odgovornost in občudovanja vredno discipliniranost njegovih prebivalcev. Res da se včasih jezim na presite ameriške študente, ki se kot koristna budala dajo vpreči v komunistični voz in razgrajajo proti Johnsonu, v torko ponoči sem se pa pripričal, da, kadar je res kakšna nevarnost, se ta narod zgne v eno in vsak tekmuje, kje in kako bo pomagal skupnosti. Amerika je velika in močna, zato pusti vsakemu, da dela, kar hoče. Če pa pride resnična nevarnost — Pearl Harbor! — vsi tečejo na okope. God bless America!

Rev. dr. Fr. Blatnik, SDB.

ŽENAM IN DEKLETOM

Cleveland, O. — Slovenske duhovne vaje za žene in dekleta se bodo vršile od petka do nedelje po Zahvalnem dnevu, to je od 26. do 28. novembra, v škofiškem domu duhovnih vaj na 18485 Lakeshore Blvd. Prijaviti se je treba najkasneje do torka, 23. novembra, v katerem izmed župnišč slovenskih župnij v Clevelandu.

Kakor so na zemlji sveti kraji, kjer Bog posebno rad sprejema in uslišuje naše prošnje, tako so tudi sveti časi, v katerih Bog deli dušam izredne milosti. Tak sveti čas so duhovne vaje, ki večkrat spremenijo naše duše v goreče, neodločne kristjane v krščanske junake in mnogokrat vrnejo duši tisti mir, ki ga človek ne more najti nikjer drugje kakor v tesnem prijateljsstvu z Bogom.

Vse premalo se zavedamo, da živimo na tem svetu, da pa ne smemo biti od tega sveta. Ustvarjeni smo za višje, nadnaravne in večne reči. Toda večkrat se bojimo duhovne globine. Radi ostajamo samo na površju. Duhovne vaje nas pa vabijo, da se duhovno poglobimo, da poskušamo najti v luči večnih resnic pravi smisel našega življenja in da se tudi odločimo po teh resnicah živeti.

Duhovne vaje so čas milosti. Bog nas hoče razveseliti z lučjo svoje večne resnice, napolniti naše duše z milostjo, nas obogatiti s svojo neskončno ljubeznijo.

Žene in dekleta! Izrabite priliko in priglasite se za duhovne vaje.

Duhovne vaje bo vodil Fr. Karl Wolbang, CM.

Rev. J. M.

tok narodnega mozga je bil tako znaten, da se je po dosežkih begunskih izseljencev začelo govoriti o "Sloveniji v svetu" kot nekakem protitežu Slovencev v svobodi do njih v okovih totalitarnega sistema doma, kjer ni prostega razmaha človeški duhovni sili. Zaradi tega nesrečnega položaja se zdi, da duhovne moči narodnega genija v domovini počasi upadajo, a po svetu rastejo in cveto, kljub stotim težavam in oviram, ki jih tuji na prizadeva slovenskemu ustvarjalnemu zaletu.

Take in podobne misli so me obhajale, ko sem te dni slišal in bral o razstavi, ki jo je del slovenskih zamejskih umetnikov priredil v Washingtonu, glavnem mestu Združenih držav. Ni to bila sicer kakšna širša razstava, ampak le dela upodabljajoče umetnosti, obsegajoča slikarstvo in kiparstvo. Celotno podjetje je bila realizacija drzne zamisli: zasadi klico slovenske umetnosti, pod tem imenom, v samo osrčje najmočnejšega naroda na svetu, kjer se po pesnikovi besedi "žile življenja stekajo, pota vesoljstva tukaj se sekajo..."

Kiparja, vrednega učenca velikega Meštrovića, Franceta Goršeta vsi poznamo vsaj po imenu. On je z mlajšimi sodelavci vzel nase nalogo, da držno misel razstave dela slovenskih zdomskih umetnikov v Washingtonu uresniči. In je slikarsko in kiparsko razstavo aranžiral po sodobnem okusu, deloma v vhodnih prostorih (lobby) hotela Hilton, deloma v prostorih Georgetown (katoliške) univerze v Washingtonu. Časopisi so sicer o tem dogodku poročali, a poročila so bila suha in kratka — tudi v našem slovenskem zamejskem tisku. Ni se mi zdelo to prav, zlasti ne z ozirom na ono, kar sem zgoraj povedal. Zato sem vzel pot pod noge, ali bolje rečeno: pod kolesa, in sem umetnika in prijatelja Goršeta obiskal v njegovem ateljeju v New Yorku, da bi mi kaj več povedal o tej stvari, ki po mojem prepričanju zasluži mnogo več kot golo poročevalsko rutino.

Seveda so razstavljalci s kiparjem Goršetom na čelu računalni, da slovenska kri in zavednost tudi v Washingtonu ne bo odpovedala. In se niso zmotili. Priskočili so jim na pomoč naši ljudje, kolikor jih je v Washingtonu, in med prvimi federalni senator in zaveden Slovenec Frank Lausche s svojo gospo. Z njim je bilo Gorše znan še iz svojih let, ki jih je preživel v slovenski "prestolici" Clevelandu. Pa nista odlična obiskovalca samo dvakrat obšla cel razstavljalni prostor, se živo zanimala za življenjsko pot vsakega umetnika-razstavjalca ter sledila razlagi umetnin, ampak sta tudi v krogu mednarodne javnosti opozarjala na slovensko razstavo, kar je povzročilo, da je mnogo odličnikov iz mednarodne washingtonske družbe obiskalo razložbo, se zanimalo za umetnine in jih tudi kupovalo.

Gorše mi je pravil, da je bila med enournim obiskom posebno živahna Lauschetova gospa. Udeleževala se je diskusij o umetnosti in pokazala, da v nji niso zamrle klice umetniške vzgoje, ki so pognale, ko je obiskovala umetniško šolo.

Posebno jo je zanimal velik relief, ki ga je Gorše izdelal za g. Erika Kovačiča in ga imenoval "Romarji". Umetnik je na starinsko pozlačeno ozadje grupiral skupino figur iz orešca (skelet narejen iz žice ter obložen z gumiranim orehovim žaganjem) in delo napravi vtis silne gibljive plastičnosti. Vprašala je, če se sme reliefa dotakniti, da bi še s tipom presodila in učila umetnino. Tudi mnoge slike so ji bile všeč. Podobno je bilo občudovanje "Romarjev" od strani drugih obiskovalcev.

(Dolge na 3. strani)

Issued Every
Thursday
for the Yugoslav
in Wisconsin

Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

OBSZOR

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBSZOR PUBLISHING
COMPANY
Marica R. Stant,
Publisher
3601 W. Ohio Ave.
Milwaukee 15, Wis.
Tel. Mitchell 5-4373

Milwauški zapiski

Milwaukee, Wis. — Slovensko društvo Sloga je praznovalo 35. letnico svojega obstoja. K družstvu spada veliko število Slovencev tako v Milwaukeeju kakor tudi v Sheboyganu. V glavnem društvu obsega državo Wisconsin, je pa znano tudi drugod. Proslava tega obletnice se je vršila v dvorani Srbskega doma na 51 in Oklahoma. Proslave se je udeležilo okoli 500 gostov. Bila je tam zbrana takorekoč elita slovenstva v Milwaukeeju. Dogodek je omembe vreden tudi zaradi tega, ker je proslava pomenila tudi slovo od javnega življenja za Franka Jankoviča, znanega kralja polk. Ime Franke Jankoviča ni znano samo med slovenskimi rojaki, ampak tudi med ameriško javnostjo. Ko je bil na višku svojega ustvarjalnega dela, so njegove programe prenašale televizijske postaje preko cele Amerike. Znan bo po tem, da je slovenske polke predstavil ameriški javnosti in tako dal doprinos slovenskega človeka ameriški kulturi. Človeka ameriškega glasbenarja razvoja in bo ameriška glasbena zgodovina omenjala njegovo ime, na kar bomo Slovenci seveda lahko ponosni. Velik pomen je tudi v tem, da potrjuje staro pravilo, da kdor je dober Slovenec, je lahko tudi dober Amerikanec.

Slovensko društvo Triglav bo priredilo to nedeljo, dne 21. novembra, v dvorani sv. Janeza na Deveti cesti igrati "Anarhist". Lahko rečemo, da je vsakega malo: malo za šalo malo za res. Igra se bo začela popoldne ob

treh. Slovenci od daleč in blizu so vabljeni na to lepo prireditel. Veliko slovenskega ni nikjer več, zato pa, kadar je, moramo pokazati, da nas je še nekaj in da slovenska beseda še ni zamrla. Osebna navzočnost je edini dokaz, da je res to, kar govorimo. Besedam morajo slediti dejanja. Po predstavi bo večerja. Tako vam ne bo treba skrbeti, kje boste večerjali. In naše ženske so znane kot dobre kuharice. Marsikdo bi jih rad imel, pa jih nima. Prav po stari pesmi: Pri nas je dobra kuharica, pri vas je pa ni. Po večerji se bodo ljudje lahko tudi malo zabavali. Zaigrali jim bodo Veselkovi fantje, o katerih je znano, da niso kar tako. S svojim obiskom bomo nagradili igralce za njihovo potrjavno delo. Človek ne govori rad prazni dvorani. Razpoloženje je vse drugačno, če je v igralcu zavest, da igra pred polno dvorano, kakor pa, če tega ni.

Pri Sv. Janezu so imeli bazar. Tako je bilo kot na kakem sejmu. Toliko je bilo ropotanja in govorjenja, da se človek še samega sebe ni slišal. Videli ste tam ljudi, ki jih drugače ne vidite celo leto. Res je to kraj, kjer se srečajo stari prijatelji in znanci. Pozdravljanja ni konca ne kraja. Prvikrat se je zgodilo, da so prišli na ta bazar bodoči farani sv. Janeza. Kakor je že vsem znano, bo moral sedanji Sv. Janez zapustiti svoj prostor, kjer je, in iti drugam. Tisti bodoči farani so slišali in brali o bazarju Sv. Janeza in

pravijo, da brez duhovnega življenja začne vse počasi odmirati. Da se človek zbudi iz tega mrtvila, ga je treba podrezati. Tako drezanje se zgodi pri duhovni obnovi. S takim namenom bodo žene pri fari sv. Janeza opravile duhovno obnovo, ki se bo vršila v nedeljo, 28. nov., popoldne. Govore bo imel Fr. Robert Sullivan iz Malega semenišča. Naši ljudje ga že poznajo. Imel je govor za časa kronanja majniške kraljice. Ta nedelja je obenem prva nedelja v adventu in bo ta duhovna obnova lahko služila tudi kot pri-

prava za Božič. Ker okrog Božiča ni dovolj časa za razmišljanje, pa malo bolj zgodaj začnimo. Bolje drži ga, nego lovi ga!

Zadnjo nedeljo so nam v cerkvi prebrali škofovo pismo, v katerem poziva ta vernike, naj se spomnijo ubogih po svetu. V ta namen razpisuje posebno zbirko stare obleke za potrebne po vsem svetu. Ta zbirka se vrši vsako leto in vsako leto ljudje odprejo na stečaj svoje srce in priskočijo na pomoč. Škof prosil, naj vsakdo pregleda stare zaloge, če morda kaj ne najde, da bi se dalo še kaj porabiti. Takole pravi na koncu: Kar je za nas najslabše, je lahko za nekoga najboljšo. Torej na delo za to zbirko. Zbirka traja od nedelje, 21. novembra, do nedelje, 28. novembra, vključno. Vsaka fara ima za to določen prostor, kjer obleko zbirajo, in ljudje naj se temu primerno ravnaajo. Če prvi bulletin, prinesite obleko v zakristijo, pomeni to v zakristijo, če reče, v dvorano, je to za dvorano, če reče v župnišče, je v župnišče, ali pa kak drug prostor, ne pa nositi tja, kamor ne spada. Tam ni navadno nikogar in če ga ni, se ljudje jezijo, zakaj neki ni nikogar tam. Mislim, da sem dovolj povedal!

Milwauška zdravniška zbornica naznanja, da so otroci, ki so stari devet mesecev do devetega leta, sposobni za ponovno cepljenje proti ošpicam. To cepljenje se bo vršilo v nedeljo, dne 21. novembra, na treh centrih. Ti centri so sledeči: Milwaukee Municipal Building, 841 North Broadway, Johnson Municipal Hospital, 2160 South 13th St., Keenan Health Center, 3200 North 36th St. Cepljenje se bo vršilo od 10. ure popoldne do 5. ure popoldne. Cepljenje stane dva dolarja. Tisti, ki so ošpice že imeli, ne potrebujejo cepljenja. Starši naj se poslužijo tega cepljenja, da se obvarujejo nepotrebnih težav in skrbi. Ošpice so se namreč pojavile v precejšnji meri in je treba podvzeti potrebne mere, da se bolezen ne razpase preko kontrole. Navadno vzame dva tedna, predno otrok postane imun. Ne čakajte do zadnjega, da ne bo prepozno. Zdravstveni urad obenem priporoča, naj se starši poslužijo te priložnosti in poskrbijo, da dobi otroci potrebna zdravila proti poliu. Priporoča, da vzamejo otroci med šestim mesecem in 17. letom starosti dvojno dozo zdravila za boljšo kontrolo te bolezni. To zdravilo je zastoj!

Kultura

(Nadaljevanje z 2. strani)

tako, da bi bil Kovačič 'Romarje' zgubil, če bi ne bila umetnina že njegova, da jo je potem namestil na veliko steno in z njo skril okno, ki ga ni imel rad. Dve muhi na en udarec, pa kakšna 'muha' so Romarji!

Pravili so, da je razstavo obiskalo vsaj dva tisoč ljudi, vseh starosti in položajev, od študentov do diplomatov, ki so se zanimali tudi za odkup del. Trajala je 14 dni (od 17. do 30. oktobra) in je obsegala 47 del oljnatih slik in guasev ter dva reliefa iz orešca. Naštevaje posameznih del bi vzel preveč prostora, da bi jih omenjal. Le to še povem, da je informativna brošura v angleščini nosila ponosen naslov: "Contemporary Slovenian Art Abroad" in je v uvodu govorila o Sloveniji in slovenskem narodu ter o slovenski moderni umetnosti.

To je prava pot za širjenje

slovenskega imena, če svetovni diplomati in ameriški senatorji in kongresniki nosijo po žepih take brošure, da vanje pogledajo, odkod so ti umetniki, ki jim na samem pragu kongresne palače in poslaništev razstavljajo slike in kipe, ki jih je vredno ne samo pogledati, temveč tudi kupiti. Gorše je zatrdil, da sta se obe razložbi, v Hiltonu hotelu in Georgetownu univerzi, zaključili z nepriznanim velikim moralnim in gmočnim uspehom. To je nova zmaga slovenskega duha in zvestobe narodu v domovini! Ni mogoče drugega, kot čestitati razstavljalcem Francetu Gorsetu, Marinki Burgar-Severjevi, Aleksi Ivancu, Bari Remčevi, Marjanci Savinškovi, Hugu Velkerju, Jožetu Vodlanu in Miru Zupančiču. Ti umetniki dostojno predstavljajo Slovenijo v svetu in smo nanje ponosni. Vsak od nas po svoji lastni poti za njimi! Da se bo pesnik znova vprašal: 'Kje, domovina, si? Še pod Triglavom, okrog Karavank?' ... Glej, zdaj vidim: silna, brezmejna si.'

In vendar Gorsetovi Romarji romajo z vsem hrepenenjem duha in telesa — tja pod Triglav in okrog Karavank, da bi se jim izpolnila želja: v svobodi poklekni na prst pod Triglavom, okrog Karavank in jo poljubiti. Tam je domovina.

Ludovik Puš

Society National Banka nudi svetilko

Cleveland, O. — Society National Banka bo dala vsem, ki se bodo pridružili "Božičnemu klubu" za leto 1966 popolnoma zastojno lepoto petrolejko.

Smisel posebne božične hranilne vloge je v tem, da imamo za božične praznike na razpolago dovolj denarja za stvari, ki bi jih radi kupili sebi, svoji družini in prijateljem. Veliko lažje je zbrati skupaj tako vsoto, če namlagamo vsak teden \$1, \$2 ali \$5, kot pa vzeti potreben denar kar na enkrat.

Posebno vlogo "Božičnega kluba" je mogoče odpreti vsak čas v katerem koli uradu Society National Banke.

Iraška vlada se hoče pobotati s Kurdi

BAGDAD, Irak. — Irak je dobil po številnih revolucijah po 1. 1958 prvega civilnega politika za ministrskega predsednika. Imenuje se Al-Bazzas. Novi predsednik bi rad začel reformirati deželo, pa ga pri tem moti državljanska vojna s Kurdi. Zato jim je znova ponudil premirje s pogoji, ki niso ravno neugodni. Vprašanje pa je, ali bo mogel vkljub dobri volji držati besedo in ali bo sploh mogel ostati na vladi toliko časa, da izvede sporazum s Kurdi.

Kurdi sami ne dajo dosti na novo ponudbo, so že navajeni nanje, vendar je ne odbijajo. Vedo, da je za Irak postala državljanska vojna neznosna in da egiptovski Naser silni na sporazum. Za Irak je namreč državljanska vojna hudo breme. Irak

mora stalno držati štiri med svojimi petimi divizijami na fronti proti Kurdom, kar mu poje pol proračuna ali nad \$10 milijonov na mesec. Tudi svobodni svet zmeraj bolj poudarja potrebo, da se Irak sporazume s Kurdi.

Anglija bi rada omajala zaupanje v vlado Smitha

LONDON, Vel. Brit. — Vlada Velike Britanije hoče omajati zaupanje rodezijske javnosti v vlado Iana Smitha v taki meri, da bo mogel generalni guverner Humphrey Gibbs, ki je ostal v vladni palači v Salisburyju in pozval poveljnike rodezijskih oboroženih sil, pa tudi vse uradništvo, naj ostanejo zvesti vladi Velike Britanije in njemu kot predstavniku kraljice Elizabete II., v doglednem času razglasiti nove volitve na temelju ustave iz leta 1961.

Po britanskem načrtu bi tako Rodezija prišla zopet do zakonite vlade, ki bi bila zvesta Londonu. S tem bi bil seveda upor končan, neodvisnost Rodezije v sedanji obliki ukinjena.

Britanski načrt je dober, zakonit in ne zahteva nobene uporabe oboroženih sil. Njegova slabost stran je v tem, da po splošni sodbi ne bo uspel, pa četudi je generalnega guvernerja v njegovem odporu proti vladi Smitha podprl poglavar anglikanske Cerkve, ki je pozval vernike, naj ostanejo zvesti zakoniti vladi v Londonu.

Nabiranje orožja v dominikanski republiki na pravi poti

CLEVELAND, O. — Kot smo že večkrat omenili, je v Dominikanski republiki največja nevarnost za mir tisto orožje, ki so ga začetkom revolucije uporniki razdelili med ljudske množice, da branijo revolucionarne pridobitve. Orožje je počasi prešlo v roke precej nezanesljivih elementov v dominikanski prestolici, posebno pa levičarjev. Sedanja vlada je hotela z pozivi pripraviti lastnike, da bi orožje vrnilo, kar se pa ni obneslo.

Sedaj je našla pravo pot, ki smo jo napovedovali že pred meseci: oklicala je, da kupuje lastno orožje po dobrih cenah in označila mesta, kje se orožje lahko prodaja javni upravi. Mislimo pa, da to ni zadosti. Javna uprava naj dobi prebrisane agente in jim obljubi dobre provizije in uspeh ne bo izostal. Verjetno bo prišla tudi na to misel.

Če dobe atomsko orožje Nemci, ga dobe tudi Poljaki

VARSAVA, Polj. — Podobno kot članice NATO na Združene države pritiskajo članice Varšavske obrambne zveze na Sovjetsko zvezo za nekako "soudeležbo" pri atomskem orožju, oziroma njegovi rabi. Rusi so doslej vse te zahteve in predloge

zavračali, sedaj pa so le morali popustiti.

Ko postaja zahteva Zahodne Nemčije po atomskem orožju vedno glasnejša in odločnejša, so pritisnili tudi Poljaki z vso silo na Moskvo. Tako je ta popustila in glavni tajnik Komunistične partije L. Brežnev je tekom svojega zadnjega obiska tu obljubil, da bo Sovjetska zveza dala Poljski atomsko orožje, če ga bodo Združene države dale Zahodni Nemčiji.

Imamo 1,280 okrajev, potrebnih gospodarske podpore

WASHINGTON, D.C. — Naša dežela ima nad 3,170 okrajev, kar 1,280 jih je gospodarsko tako zaostalih, da imajo pravico do federalne podpore za dvig gospodarstva in blagostanja. Med njimi bo federacija razdelila tekom prihodnjih pet let \$3.25 milijonov, tako pravi zakon.

Kdor bo hotel dobiti podporo, bo moral dokazati, da jo bo dobro porabil. Moral bo pristati tudi na skupne akcije, ki bodo obsegale več okrajev. Moral bo prositi tudi države za pomoč, ako bodo države ustanovile podobne podporne fondne. Največ podpor bo seveda šlo za javna dela. Za javna dela skuša tudi naš župan Locher iztisniti iz federacije nekaj podpore.

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Ženske dobijo delo

Ženska za čiščenje
Dva dni v tednu, \$10 dnevno, transportacija preskrbljena. Kličite RA 1-4181. (222)

Delo za žensko
Iščem varuhinjo za dva otroka, stara eno in 6 let, v mojem domu na Donald Ave. Kličite 391-2781 po 5 uri pop. (223)

MALI OGLASI

E. 71 St.
1081, stanovanje v najem, 5 sob, 2 spalnice na tretjem. Kličite VI 3-8033. (x)

V najem
5 sob in kopalnice oddamo. Poizve se v Sornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214. (x)

Zgubila se je
Ženska (Yellow gold) zapestna ura, sentimentalnega pomena v Slov. društvenem domu na Reher Ave., na koncertu. Vrezano "To Mother from Frank" 1944. Nagrada. Kličite MO 2-0518. (222)

Lastnik prodaja
25635 Chardon Rd. zidan in lesen bungalow, 3 spalnice, 2 kopalnice, predeljena klet, priključena 1½ garaža krasno vsajeno, 75 x 200 čev. lot. \$22,500. Kličite 261-0550. (225)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. IV 1-2237

Naprodaj
hiša pet sob na 1034 E. 70 St. da se uredi zapuščina. Za hitro prodajo \$6500 ali dajte ponudbo. Kličite 431-6031 Mrs. Bednarz ali HE 1-1773 Mr. Zorman. (226)

Ford naprodaj
1960 Starliner, kakor nov, novi gumi, bele, 40,000 milj, \$700. Kličite WH 3-6230 po 6. pop. (223)

V najem
Tri čiste sobe se oddajo na 1151 Addison Rd., zgoraj, Schaefer vogal. Vprašajte na 6617 Schaefer ali kličite 431-1865. (223)

Opremljene sobe v najem
Štiri sobe za 2 samca; furnez in vse udobnosti, lastna kopalnica. Na 1142 E. 66 St. Kličite po 6. uri pop. 391-9266. (223)

SLOKI IZGLEDE — Slika kaže volneni plašč rdečaste barve, stvaritev Larryja Aldricha iz New Yorka za letošnjo zimo.

Now metropolan

is here for you to enjoy!

Metropolan, the new telephone service that combines more than 600,000 telephones into one great local calling area. It serves some 1½ million people living in a 723 square mile area including Milwaukee.

The new system eliminates Interzone Message Unit charges and Long Distance charges within the Metropolan area. It also eliminates the need for Foreign Exchange or Optional One-Way services. Customers will save over \$1,000,000 a year.

To enjoy Metropolan to the fullest, please read over the simple "How-to-Dial" instructions in the front pages of your new directory. Note that it is no longer necessary to Dial "1" first for calls within the Metropolan area. Now, you Dial "1" first only for Long Distance calls outside the Metropolan area.

And to avoid confusion, please throw away your old Milwaukee white pages telephone directory.

Wisconsin Telephone Company
Part of the Nationwide Bell System

ENRICA V. HANDEL-MAZZETTI:

Jese in Marija

L. 11

"V cerkev," je dejal Wachter, stopil h konju, da bi poljubil mlademu gospodu roko, a se prav tako naglo umaknil, ko je čul bližajoče se korake. Jese je občutil to kretnjo kot udarec in ko se je Wachter prepričal, da se bliža le star igralec, in hotel tedaj gospodu le poljubiti roko, mu jo je ta odtegnil.

"Pustite! — V cerkev greste? Tako? Je li tam kaj posebnega?"

"Nič takega, milostni gospod, moram se naučiti le spremljave dveh novih pesmi."

"Kakšnih pesmi?"

"O zakramentu in o Mariji."

"Ali ste kaj vredni?"

"Ste, prav čedni pesmi ste. Zlasti Marijino je kar lepo slišati."

Jeseju so se jezno zablistale oči. "Lepo, pač nekako kakor: Marija z Gore, lepi cvet! Ne zadenem glasu popolnoma. — Žal, da imam grlo kakor krava."

"Ne, ni tista," je rekel Wachter in udaril nekam nestrpno z zvikom, ki ga je držal z desnico, po dlani svoje levice: "To je himna svetega Kazimirja: Omni die dic Mariae laudes, mea anima, ejus festa, ejus gesta cole devo—"

"Hvala, imam že dovolj. Besede, same besede! Latinsko sholastrsko maslo. — Pa ste mi obljubili, da boste za božič v cerkvi pri — ofertoriju, kakor se mi zdi, da pravijo, nakljub vašemu staremu farju igrali in peli: Prispel je angel iz nebes... Kaj je s tem?"

Wachter je sklonil glavo in pogledal na svoja stopala. "S tem ne bo nič, milostni gospod!"

"Zakaj pa ne? Saj ste mi obljubili, ali se ne spominjate več?" je zaklical Jese. Glas se mu je tresel od razburjenja.

"Vem, a milostni gospod vendar ve, kako je zdaj pri nas in da pride duhovna komisija?"

"Hvala vam, da ste me tega spomnili. Mož ni več mož, in beseda ni več beseda, ker pride poltletji far stikat, ali se ne krivoverči... Tako, zdaj razumem mnogo. Moji pogumni fantje, ki jih danes ni nikjer videti, ponavljajo nedvomno katekizem, da se bodo skazali pred farji in vi se učite Marijine pesmi prav z istim namenom... prav je. Tako bodo rekli: organist je dober katoličan, ker časti sveto Marijo; dajmo mu doklado pol drugega goldinarja! Včeraj: trden grad, danes omni die, jutri, če hočete, la illah il Allah, kdorkoli je že gori, evangelijski, katoliški ali pa Turek. Tako je prav."

Wachter je dvignil glavo; oči

so se mu zasvetile, ko je rekel: "Gospod lahko govori, gospodem ni treba nikogar poslušati in delajo lahko, kar se jim poljubi; preprosti in ubogi človek pa mora plesati, kakor mu godejo, ali pa mu gre za kožo."

"Ali je toliko vredna?"

"Milostnemu gospodu menda ni mar, saj je moja," je odvrnil mož razburjeno. "Pa četudi sem siromak, smem vendar hoteti, da sem rajši živ kakor mrtev, rajši zdrav kakor stopen."

Jese se je zibal v sedlu in dejal zaničljivo:

"Čul sem, Freinthal mi je pripovedoval, da so bili nekoč v tem kraju evangelijski mučniki; — tedaj je vladal Klesel. To je bil vsaj mož, danes pa pride neki Kohlweis, ki ni nič in ni nič storil in ki ga živ človek ne pozna. Pred tem ubogim figurantom še bolj uboge vlade se križete vitezi Gideonovi kakor žabe pred štokrlo... Bojite se, da boste tepeni; ali ne veste, da je ukrivljene hrbte moči bolj tepsti kot neukrivljene? Pogum velja! — Tu pa hočeta dva prisluškovati," je obrnil konja proti dvema moškima, ki sta bila prišla od Donave in prisluškovaje obstala. "Pravkar sem rekel, da pogum velja. Kaj pravite vi, Fux?"

"Želim gospodu dober dan; kako se počuti vaša gnada?" je vprašal s tenkim glasom stari Fux.

"Dobro. — A vi? — Kot sem rekel, pripravim se ravnokar z Wachterjem. Boji se farjev in to me jezi. Vi se ne bojite, stari, to že vem. Pogum velja. Kdor se papeža ne boji, tega se papež boji."

"Ss, ss," je dejal stari Fux.

"Kaj pa je to?" je zgančal Jese čelo. Vseokoli je začelo nekaj brenčati in šumeti, v oknih se je pokazalo mnogo glav. "Milostni gospod naj ne govori tega," je dejal stari Fux in prikimal Wachterju, ki mu je odkimal. "Take besede bi mu mogle zelo škoditi, če se izvedo, ko pride komisija. Moglo bi se reči, da je milostni gospod govoril javno pred ljudmi in jih hujskal... Naj gre gospod lepo domov, tu ni kraja za take besede."

Na oknih in pri vhodih v hiše so mrmrali in besedkali ljudje. Njih izraz v obličju pričal jasno: "Res je, naj gre domov gospod, česa neki išče tu?"

Jese je postajal bled in rdeč od jeze in sramote; z roko je nemirno in krčevito vlekval uzdo, da je začel konj biti in teptati. To so Pechlarnci! Naj gre domov, da tu ni prostora za tako govorjenje. Če bi ga zmerjali in rjovel kot marbaški kopači v Kretschamu, bi mu bilo stokrat ljubše. — Še nikoli se ni tako težko smejal kot to pot; pa ljudje naj ne mislijo, da so mu kaj mar.

"Res je, domov moram. Vidim stoprav, da sem prijahal iz Melka narobe. To ni Stari Pechlarn. To je Farovski mesto; in namesto mojih Pechlarncv, ki so mi bili dragi, so tu čisto tuji filistri. Naprej, Stella!"

Spodbodel je svojega konja in odjahal v koraku proti Linškim vratom, oziraje se s smehljajočimi in porogljivimi pogledi. Ko je šel, je prišlo več ljudi iz hiš na trg in so vpraševali te, ki so

Trgovina odprta Downtown v četrtku od 9:30 do 9 zvečer. Podružnice od 9:30 do 9:30 zvečer.

MAY'S ALL 6 STORES BASEMENTS

RAZPRODAJA!

PRVOVRSTNIH ŽENSKIH ZIMSKIH ŠKORNJEV

Prvolna cena
10.99 do 18.99
sedaj samo

7.99 par

A. Rjavi kazaški B. Črni Hi-Style C. S petami črni, rjavkasti ali rdeči D. Marogasti

Kupite že sedaj za mrzle snežene dni. Vsi škornji so prvovrstne izdelave z znano označbo na vsakem paru. So 100% nepremočljivi. Velika izbira modelov v črni, rjavi in še drugih barvah. Škornji so nizki, srednji in visoki z nizkimi, srednjimi in visokimi petami. Velikost od 5 do 10. Na sliki vidite le 4 modele od velike izbire.

Naročite lahko po pošti ali telefonu... Kličite CH 1-3070

RAZPRODAJA V KLETNIH PROSTORIH, ODDELEK ZA ŽENSKO OBUTEV, V VSEH 6 TRGOVINAH, VKLJUČNO GREAT NORTHERN

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

NOVA ZVEZDNICA — Christine Auger je bila neznana, dokler ni nastopila v James Bondovem filmu. Na sliki jo vidimo na Siciliji, kjer uživa počitnice in nedavno doseglo slavo.

bili že tam, o tem, kaj je govoril.

"Zmerjal je, najprej Wachterja, nato Fuxa. Potem je rekel, da nismo Pechlarnci, marveč Filistri."

"Kaj pa pomeni to, Filistri?"

Wachter, ki pozna sveto pismo, jim ve povedati: "Filistri so bili pagani v stari zavezi, ki—" To se je Pechlarnec lepo pokadilo pod nos.

"Kaj? Pagani naj smo? Ta malič, sam je krivoverec, pa nas psuje, da smo pagani. Ali misli, da če je deželan in plemič—? Zato pa smo mi svobodni meščani! Če bi hoteli vse izpovedati pred komisijom, kar vemo. Potem se ne bi smejal, gnadivi gospod." — Tako mrmrajo grozeče ljudje vzdolž cerkvenega trga...

Jese je počasi jahal svojo pot.

— Kočija, v kateri je sedela njegova žena z otrokoma, ni bila daleč spredaj. On pa se ni trudil, da bi jo dotekel. Pustil je iti konja, kakor se mu je zdelo. Leno sede v sedlu je strmel na žalostne livade, ki so bile pokrite s tankim snegom; potem je pogledal na vasi onstran Donave. Goro pohujšanja je bilo videti le slabo, pošastno, četudi je bilo ozračje čisto. Klein-

krum n u s sbaum, nemarno

gnezdo, je ležal v gostem svetlem dimu, ki se je vil iz dimnikov in ga je veter pritiskal k tlom. Vendar je bilo jasno videti novo zgradbo pri logarjevi hiši; snežnobelo se je črtala med sovijimi kajžami.

"Tam onstran je tvoja reč izgubljena," si je dejal Jese. "In v Starem Pechlarnu je tudi mase iz izgubljena. In Baalitha—se ti smeje!"

Obstal je na svojem konju. Povesil je glavo in in žival jo je tudi povesila. Vse naokoli je bilo žalostno, prazno in tiho. Nič ni bilo slišati mimo krakiranja. On si je mislil: "Za veliko noč je bilo lepo. Tedaj so mi obstopali konja, mi poljubljali roke in ostroge, vpili do hripavosti: Živel, milostni gospod! — A danes — so mi rekli, naj gledam, da pridem domov."

Ubogi človek! Pa to še ni bilo najhujše, to še ni bilo Crucifige: križaj ga!

KONEC PRVEGA DELA

Policaijke v Rimu

V italijanskem glavnem mestu razpravljajo o širšem vključevanju žensk v policijske enote. Mestni svet je razveljavil odredbo, ki je prepovedovala sprejemanje žensk v prometno policijo.

Ena izmed članic mestne upra-

Kar napravi ogenj in samo ogenj za hrano...
to napravi ogenj za Stroh's
in samo Stroh's

Nobeno drugo ameriško pivo ni varjeno z ognjem. Samo Stroh's. In zakaj? Vzrok je enostaven. Kar dotik ognja napravi za fino, odlično govedino... to napravi cgenj za fini okus Stroh's piva. Varjenje nad direktnim ognjem pridobiva boljši okus iz primesi in ga daje pivu. To je

tradicionalni način starega sveta, kako variti fino pivo. Vi lahko okusite različno. Poskusite Stroh's. Samo enkrat. Potem, ne glede na to katero pivo ste do sedaj pili, je možno, da boste prešli na Stroh's. In to zaradi tega, ker je Stroh's edino ameriško z ognjem varjeno pivo.

Stroh's

Z OGNJEM - VARJEN OKUS

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8187

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

DRAMATSKO DRUŠTVO "LILIJA"

vprižori veseloigro

"UBOGI SAMCI"

V TREH DEJANJIH

v nedeljo, 21. novembra 1965,
ob 3:30 popoldne

V SLOVENSKEM DOMU NA HOLMES AVE.
Po igri zabava s plesom, igrajo "VESELI MORNARJI".